

MIKLINKARIN RANTA-ASEMAKAAVA-ALUEEN LUONTOSELVITYS

Turkka Korvenpää, 27.10.2019

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. ALUEEN YLEISKUVAUS.....	3
3. ARVOKKAAT LUONTOTYYPPIKOhteet	4
4. LUONTOTYYPPIKUVIOT	4
5. LINNUSTO	10
5.1 MENETELMÄT	10
5.2 TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU	11
6. LEPAKOT	13
7. MUUT UHANALAISET JA HARVINAiset LAJIT	14
8. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	15
9. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS.....	15

Kannen kuva: Miklinkarin lounaisrantaa luontotyyppikuviolla 7.

Pohjakartta ja ilmakekuva: © Maanmittauslaitos 10/2019.

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602

1. JOHDANTO

Nosto Consulting Oy tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontoselvityksen Uudenkaupungin Pyhämaalla sijaitsevalta Miklinkarin ranta-asemakaava-alueelta (Kartat 1-2). Selvityksen laati FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja sen maastotyöt suoritettiin huhti-elokuussa 2019.

Selvitysalueelle tehtiin yhdeksän erillistä maastokäyntiä. Työn tarkoituksena oli kartoittaa alueen luontoarvoja ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työssä kartoitettiin mahdolliset luonnonsuojelulain 29 §:n suojelemat luontotyypit, luonnonsuojelulain 23 §:n mukaiset luonnonmuistomerkit, vesilain 2. luvun 11 §:n mukaiset suojeltavat pienvedet, metsälain 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt, valtakunnalliset Metso-kriteerit täyttävät kohteet sekä uhanalaiset luontotyypit. Myös muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet inventoitiin. Arvokkaiden luontotyyppikohteiden lisäksi etsittiin EU:n luontodirektiiviin sisältyviä lajeja sekä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja harvinaisten eliölajien esiintymiä (mm. viitasammakko). Maalinnusto kartoitettiin kartoituslaskentamenetelmää (Koskimies ja Väisänen 1988) tarkoituksenmukaisesti soveltamalla, minkä lisäksi vesilinnustoa havainnoitiin rannoilta käsin. Lepakkojen esiintymistä selvitettiin etsimällä niille soveltuvia talvehtimis- ja lisääntymispaikkoja ja päiväpiiloja sekä detektorihavainnoinnilla noudattaen Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen kartoitusohjeita (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry 2012). Lisäksi alue jaettiin kasvillisuudeltaan ja luonnonoloiltaan yhtenäisiin luontotyyppikuvioihin. Rakennetut tontit jätettiin luontoselvityksen ulkopuolelle.

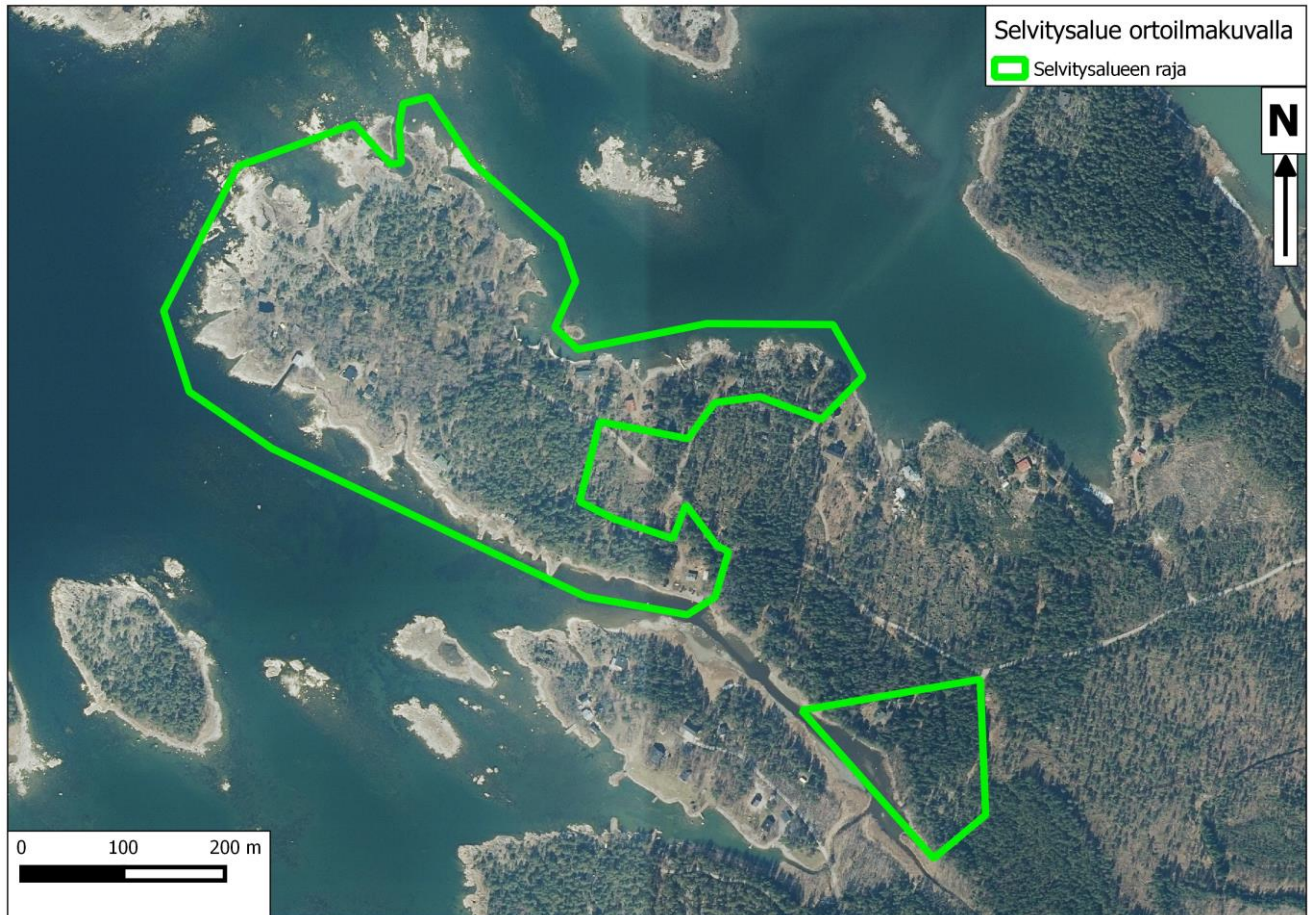
Ennen maastotöitä hankittiin ote Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä uhanalaisten lajien esiintymätietokannasta (Hertta). Työssä hyödynnettiin myös Laji.fi -lajihavaintopalvelua (www.laji.fi) ja Tiira -lintuhavaintopalvelua (www.tiira.fi).

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Miklinkarin ranta-asemakaava-alue sijaitsee Uudenkaupungin Pyhämaalla Kammelan kylässä noin 8,5 km Pyhämaan kirkonkylästä länsilounaaseen ja 15 km Uudenkaupungin kaupunkikeskustasta luoteeseen. Miklinkaria ympäröivä merialue saarineen kuuluu SPA- ja SAC -alueena suojeltuun Uudenkaupungin saariston Natura-alueeseen (FI0200072), joka on linnustoltaan arvokas. Saaristo on määritelty myös maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi (Ahola ja muut 2019). Miklinkarista noin 200 m luoteeseen sijaitseva Ränni kuuluu lisäksi Selkämeren kansallispuistoon ja Miklinkarista noin 250 m lounaaseen oleva Hapenkari on suojeltu yksityismaan luonnonsuojelualueena.

Miklinkarin rannat ovat pääosin tiheästi mökitettyjä. Vapaata rantaa on ainoastaan paikoin niemen pohjoiskärjessä. Rannat ovat matalia ja pääosin kivikkoisia tai kallioisia. Muusta kaava-alueesta erillinen kiinteistö sijaitsee kapean, ruovikkoisen merenlahdenpohjukan rannalla. Niemen sisäosissa kasvaa pääosin mäntyvaltaisia ja

kallioisia metsiä. Miklinkarin länsiosassa on lisäksi pieni, kosteampi ja rehevämpi, tervalepikko. Kesä mökeille johtaa kapeita sorateitä.

Kartta 1. Selvitysalue ortoilmakuvalla.

3. ARVOKKAAT LUONTOTYYPPIKOhteET

Kaava-alueella ei ole arvokkaita luontotyyppikohteita.

4. LUONTOTYYPPIKUVIOT

Selvitysalue jaettiin 14 luontotyyppikuvioon. Kuvioinnissa hyödynnettiin apuna ilmakuvia. Varsinainen luontotyyppikartoitus tehtiin 15.8.2019, mutta luontotyyppisiä ja kasvillisuutta havainnoitiin myös jo aiemmin muun maastotyön yhteydessä. Piha-alueet jätettiin kuvioinnin ulkopuolelle. Luontotyyppikuvioiden rajat kuvionumerointineen esitetään kartassa 2.

Kuvio 1. Nuorehko tuoreen kankaan mänty-kuusimetsä, jossa kasvaa myös muutama tervaleppä. Kasvistoon kuuluvat esim. mustikka, vadelma ja metsäkorte. Maassa on hakkuutähteitä ja kuviolle on läjitetty puutarhajätettä. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 2. Kallioinen kuivahkon kankaan männikkö, jonka puusto on melko tiheää, mutta ei kovin vanhaa (Kuva 1). Siellä täällä esiintyy jäkäläisiä kallioita ja pieniä soistuneita painanteita. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti mustikkaa, puolukkaa ja kanervaa, joiden lisäksi lajistoon kuuluvat mm. variksenmarja, suopursu ja kangasrahkasammal. Soistuneiden painanteiden kasvistoon lukeutuvat esim. lakka, isokarpalo, juolukka, suopursu ja tupasvilla. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuva 1. Karua kallioista männikköä luontotyyppikuviolla 2.

Kuvio 3. Melko edustava, vähäpuustoinen, karu kalliomännikkö, jonka puusto on vanhaa, pienikokoista ja hyvin hitaasti kasvanutta (Kuva 2). Lahopuuta esiintyy erittäin niukasti, mutta muuten puusto on jokseenkin luonnontilaista. Kalliomännikön lajistoon kuuluvat mm. metsälauha, kanerva, variksenmarja, puolukka, juolukka, isohirvenjäkälä ja kangasrahkasammal. Kuvio on pienialainen, hieman kulunut, käytännössä kesämökin piha-aluetta eikä lahopuuta juuri ole. Vastaavanlaisia karuja kalliomänniköitä on seudulla runsaasti, eikä kuvio ole erityisen edustava, joten sitä ei luokiteltu metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Kuvio 4. Melko varttunut tuoreen kankaan männikkö, jossa on myös hieman koivua ja melko paljon kuusta. Niemen kärkeen vievästä tiestä pohjoiseen kasvaa varttuneemman puuston alla suhteellisen runsaasti puiden taimia. Pensaskerroksessa esiintyy muutamia hyvin pienikokoisia taikinamarjoja. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa ja metsälauhaa, joiden ohella kasvistoon kuuluvat mm. kevätpiippo, oravanmarja, metsätähti, puolukka ja metsäalvejuuri. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 5. Harvaa sekapuustoista taimikkoa (kuusta, mäntyä ja koivua) tuoreella kankaalla. Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti mustikkaa, jonka lisäksi kasvistoon lukeutuvat mm. puolukka, metsätähti, metsälauha, kevätpiippo, metsäalvejuuri ja tienpientareella puutarhakarkulainen sormustinkukka. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 6. Melko nuorta tervalepikkoa kasvava kostea, mutta ojituksen selvästi kuivaama lehto (Kuva 3). Lehdon läpi on vedetty ilmeisesti viemäriinja, joka erottuu maastossa vajaan kymmenen metrin levyisenä puuttomana käytävänä. Tervalepän ohella

puustossa esiintyy muutamia koivuja, nuorta pihlajaa, yksi vanha pihlaja ja yksi vanha mänty. Merenrannan lähellä maasto muuttuu kosteammaksi ja puusto pienikokoisemmaksi. Melko niukassa pensaskerroksessa tavataan tuomea, punaherukkaa ja taikinamarjaa. Rehevän kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. puna-ailakki, kielo, matala vadelma, ranta-alpi, koiranvehnä, nokkonen, metsäkorte, hiirenporras, punakoiso, nurmilauha, keltamo, koiranputki, suoputki, käenkaali ja metsäorvokki. Lehtoa ei luokiteltu metsälakikohteeksi ojituksen, nuoren puuston ja lehdon läpi kaivetun viemäriinjan vuoksi.

Kuva 2. Luontotyyppikuvion 3 kalliomännikköä.

Kuva 3. Tervalepikkoa luontotyyppikuviolla 6.

Kuvio 7. Merenrantaa Miklinkarin niemen lounaisrannalla (Kannen kuva, kuva 4). Kuvion itäosassa sijaitsee pieni, melko umpeenkasvanut poukama, jossa kasvaa mm.

sinikaislaa ja rönsyrölliä. Muualla on kallio- ja kivikkorantaa, joilla esiintyy paikoin pieniä matalakasvuisia rantaniitty-laikkuja. Näiden laikkujen kasvistoon kuuluvat runsaiden rannikin, meriratamon ja suolasänkiön lisäksi esim. syysmaitiainen, isorantasappi ja ketohanhikki. Kuvion lajistoon lukeutuvat myös mm. ruokonata, merisuolake, meriasteri, pujo, merivalvatti, meriväinönputki, suolamaltsa, pohjanlahdenlauha ja niukka järviruoko. Kauempana rantaviivasta kasvaa tervaleppää ja vähän tyrniä. Sinne tänne on kasautunut pieniä rakkolevävalleja. Ei erityisiä luontoarvoja.

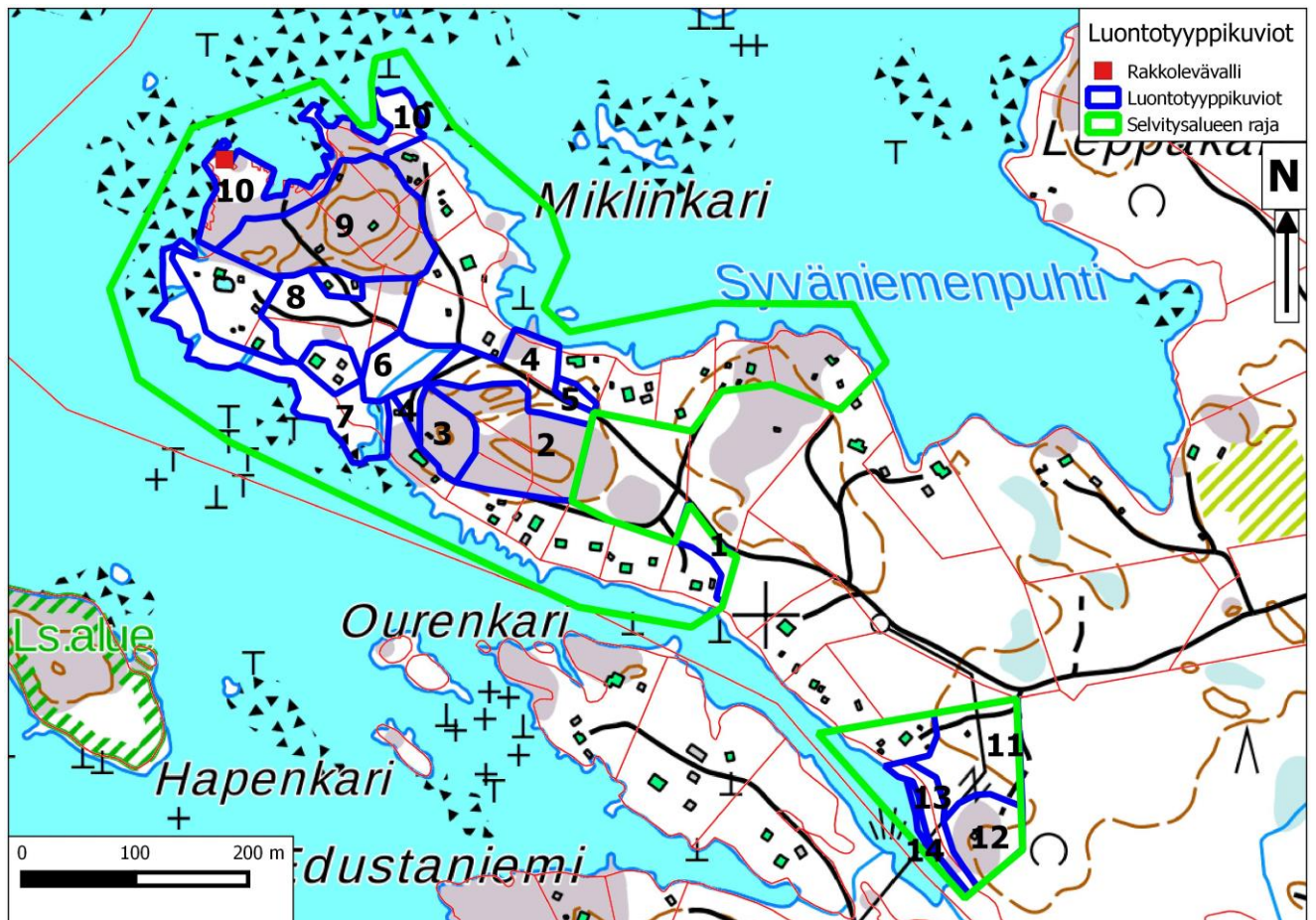

Kuva 4. Kivistä merenrantaa luontotyyppikuviolla 7.

Kuvio 8. Lehtomaisen – tuoreen kankaan melko varttunutta metsää, jonka puusto koostuu männyistä, koivuista, tervalepistä ja pihlajista (Kuva 5). Myös kuusta esiintyy hiukan. Puiden alla kasvaa vähän katajaa sekä paikoin taikinamarjaa. Kenttäkerroksen kasvistoon kuuluvat mm. oravanmarja, puna-ailakki, metsätähti, mustikka, metsälauha, metsäorvokki, ahomansikka, rohtotädyke, puolukka ja lehtoarho. Teiden reunoilla on vanhoja kiviaitoja. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 9. Vähäpuustoinen karu kallio, jolla kasvaa pääosin harvaa ja lyhyttä mäntypuustoa (Kuva 6). Niukkalajiseen putkilokasvistoon kuuluvat mm. metsälauha, variksenmarja, harmaasara, juolukka ja kanerva. Pienissä soistuneissa painanteissa tavataan mm. raatetta, pyöreälehtikihokkia ja riippasaraa. Kuviolla ei juuri ole lahoppua, ja se on suurimmaksi osaksi kesä mökkien pihapiiriä, minkä vuoksi kuviota ei luokiteltu metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Kuvio 10. Miklinkarin niemen matala pohjoisranta. Hyvin eksponoituja kallio- ja kivikkorantoja, joiden kasvillisuus on tavanomaista, mutta sinänsä melko edustavaa ja luontotyyppille tunnusomaista (Kuva 7). Paikoin jääeroosio on pitänyt kasvillisuuden matalana. Rantakasvistoon kuuluvat esim. keltakannusruoho, ranta-alpi, rantakukka, suolasänkiö, meriasteri, rannikki, syysmaitiainen, meriluikka, rönsyrölli, suolavihvilä, pohjanlahdenlauha, pietaryrtti ja ketohanhikki. Pienen niemekkeen levävallilla (merkitty karttaan 2) kasvaa mm. isomaltsaa ja matalaa tyrniä.

Kartta 2. Luontotyyppikuviot.

Kuva 5. Kesämokeille johtava tie luontotyyppikuvioilla 8.

Kuvio 11. Nuori, tiheä tuoreen kankaan kuusikko, jossa kasvaa myös jonkin verran mäntyä ja vähän koivua. Runsaan mustikan ohella kenttäkerroksessa tavataan mm.

metsätähteä, oravanmarjaa, käenkaalia, metsälauhaa ja puolukkaa. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuva 6. Karua vähäpuustoista kalliota Miklinkarin pohjoisosassa luontotyyppikuviolla 9.

Kuva 7. Miklinkarin avointa pohjoisrantaa luontotyyppikuviolla 10.

Kuvio 12. Kallioinen männikkö. Mökin pihapiirissä puusto on hieman vanhempaa, mutta muu osa kuviosta on varttunutta mäntytaimikkoa. Putkilokasvistoon kuuluvat mm. puolukka, variksenmarja, metsälauha, kanerva ja juolukka. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 13. Ruoppausmassavalli, jolla kasvaa tiheää nuorta koivua ja tervaleppää. Lehtipuiden seassa on myös vähän mäntyä. Kenttäkerroksessa tavataan mm. metsälauhaa, kevätpiippoa, ruokonataa ja hietakastikkaa. Vallin eteläpuolella kasvaa nuorta ja tiheää tervalepikkaa. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuvio 14. Ruovikkoa (Kuva 8) ja ruovikoitunutta rantaniittyä. Kuvion kasvistoon kuuluvat mm. suoputki, ruokonata, ketohanhikki, suolavihvilä ja merisuolake. Ei erityisiä luontoarvoja.

Kuva 8. Ruovikkorantainen lahdenpohjukka luontotyyppikuvion 14 edustalla.

5. LINNUSTO

5.1 MENETELMÄT

Selvitysalueen linnusto kartoitettiin kolmena aamuna klo 6.55-9.30 välisenä aikana touko-kesäkuussa. Kartoituspäivät olivat 20.5., 4.6. ja 14.6.2019. Sää oli kaikkina aamuina tyyni tai heikkotuulinen ja melko lämmin (+14 °C - +17 °C). Toukokuussa taivas oli lähes selkeä, mutta kesäkuun kartoituskertoina täysin pilvinen. Olosuhteet olivat siten linnustokartoituksen kannalta hyvät.

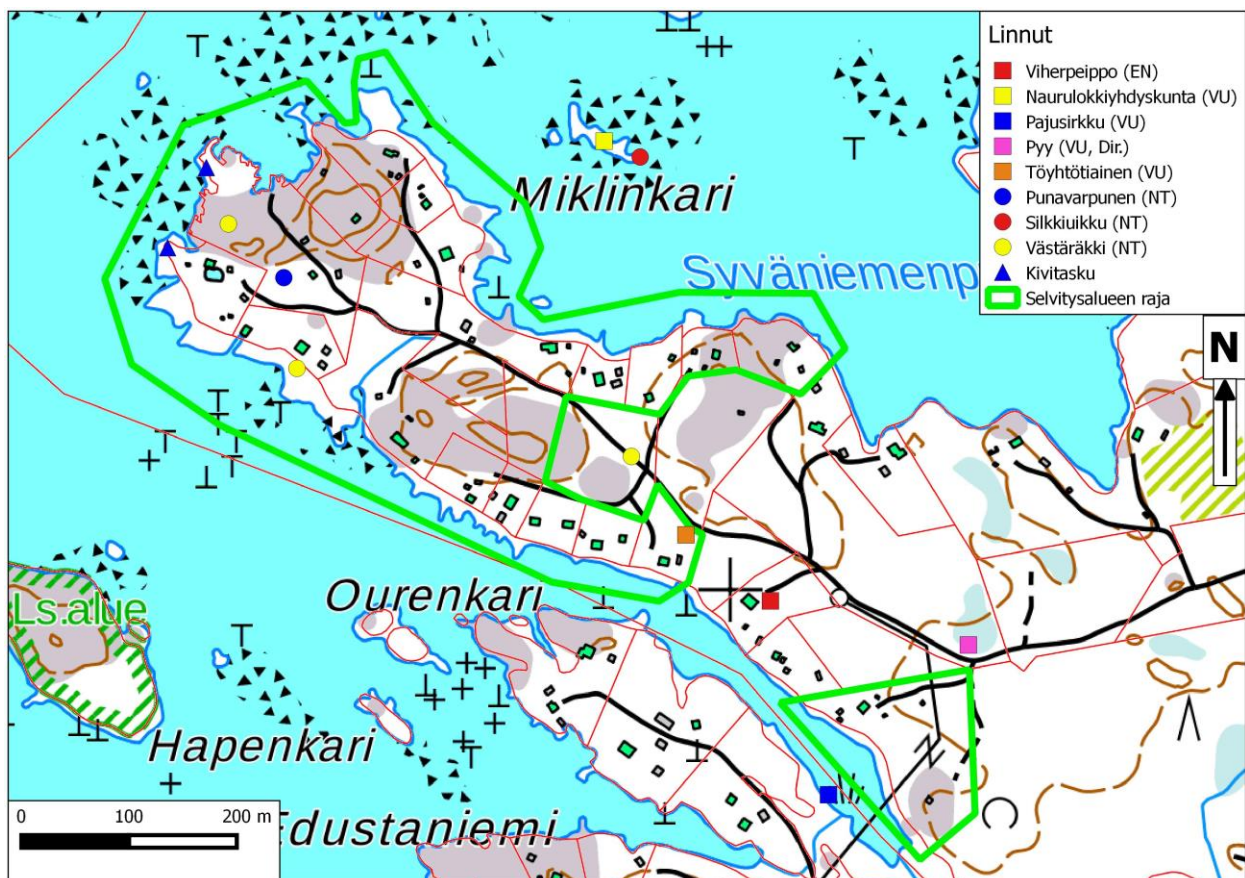
Maalintujen kartoitusmenetelmänä käytettiin kartoituslaskentaa (Koskimies & Väisänen 1988), jonka mukaisesti selvitysalue käveltiin niin tiheään läpi, että kaikki laulavat linnut voitiin havaita. Piha-alueet rajattiin kuitenkin kartoituksen ulkopuolelle. Vesilintuja havainnoitiin rannoilta käsin. Aikaisin pesivien vesilintujen kannalta laskennat tehtiin hieman myöhään, mutta alueen merkityksestä vesilinnustolle saatiin tästä huolimatta kaavoitusta silmällä pitäen riittävän selkeä kuva. Linnustoa havainnoitiin myös muun maastotyön yhteydessä, minkä lisäksi työssä hyödynnettiin Tiira -lintuhavaintopalvelua.

Tavallisten lajien tarkkoja havaintopaikkoja ei merkitty kartalle vaan niistä kirjattiin muistiin ainoastaan lajin esiintyminen selvitysalueella sekä tieto siitä, vaikuttaako laji pesivän alueella tai sen lähiympäristössä. Kaikkien uhanalaisten, silmälläpidettävien, EU:n lintudirektiivin I-liitteeseen sisältyvien sekä harvinaisten tai muuten huomionarvoisten lintujen havaintopaikat merkittiin sen sijaan kartalle. Samalla kirjattiin tieto havainnon tyypistä (laulava koiras, varoitteleva yksilö, pari, ruokaileva lintu ym.).

Myös paikalliset ruokailevat linnut, joiden pesintä ei sopivien habitaattien puutteessa ole kaava-alueella mahdollista, merkittiin muistiin, mutta korkealla ylilentävät linnut jätettiin huomiotta.

5.2 TULOKSET JA NIIDEN TARKASTELU

Työssä havaittiin yhteensä 29 lintulajia, jotka pesivät joko varmasti tai todennäköisesti kaava-alueella tai sen lähistöllä (Taulukko 1). Lisäksi Miklinkarin rannoilla havaittiin kyhmyjoutsenia, isokoskelopoikue (silmälläpidettävä), kanadanhanhipoikue, merihanhia, telkkiä, ristisorsa (vaarantunut), haahkoja (erittäin uhanalainen), muutamia tukkasotkapareja (erittäin uhanalainen), kalalokkeja, merilokkeja ja lapintiioja (EU:n lintudirektiivin I -liitteen laji) sekä Rännin ja Miklinkarin välisellä merialueella pilkkasiipiä (kolme paria ja yksi koiras, vaarantunut). Kaikki nämä lajit pesinevät jossakin Miklinkarin lähistöllä, mutta tuskin itse Miklinkarilla, joka on tiiviin kesämökkiasutuksen vuoksi melko häiriöistä ympäristöä. Lisäksi pohjoisrannalla havaittiin 4.6. paikallisia heinätaveja (kolme koirasta ja yksi naaras, vaarantunut), mutta tämä rehevien pikkulampareiden ja lintujärvien laji tuskin pesii lähistöllä. Tärkeimmät pesimälinnustoa koskevat havainnot on esitetty kartalla 3.

Kartta 3. Tärkeimmät pesimälinnut.

Miklinkarin niemi rajoittuu linnustoltaan arvokkaaseen saaristoon, joka on Natura 2000 -aluetta ja määritelty myös maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi (Ahola ja muut 2019). Varsinaisella kaava-alueella ei tämän selvityksen maastotöiden perusteella pesi arvokasta vesi- ja rantalinnustoa, mutta niemenkärjen pohjoisrannan rakentamattomat

osat tarjoavat linnuille ainakin varhain keväällä ilmeisesti suhteellisen rauhallista ympäristöä. Pohjoisranta onkin linnuston kannalta kaava-alueen merkittävin osa. Lisäksi Miklinkarin koillispuolella vain noin 100 metrin päässä niemestä sijaitsevalla matalalla luodolla on naurulokkiyhdyksunta, jossa pesii mm. silkkiuikku.

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Status	Parimäärä
<i>Anas platyrhynchos</i>	sinisorsa	LC	
<i>Chloris chloris</i>	viherpeippo	EN	1
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	naurulokki	VU	Yhdyskunta lähellä
<i>Corvus corone</i>	varis	LC	
<i>Curruca curruca</i>	hernekerttu	LC	
<i>Cyanistes caeruleus</i>	sinitiainen	LC	
<i>Erithacus rubecula</i>	punarinta	LC	
<i>Erythrura erythrura</i>	punavarpunen	NT	1
<i>Ficedula hypoleuca</i>	kirjosieppo	LC	
<i>Fringilla coelebs</i>	peippo	LC	
<i>Haematopus ostralegus</i>	meriharakka	LC	
<i>Hirundo rustica</i>	haarapääsky	VU	?
<i>Lophophanes cristatus</i>	töyhtötiainen	VU	1
<i>Motacilla alba</i>	västaräkki	NT	3
<i>Muscicapa striata</i>	harmaasieppo	LC	
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kivitasku	LC	2
<i>Parus major</i>	talitiainen	LC	
<i>Phylloscopus trochilus</i>	pajulintu	LC	
<i>Podiceps cristatus</i>	silkkiuikku	NT	1
<i>Prunella modularis</i>	rautiainen	LC	
<i>Regulus regulus</i>	hippiäinen	LC	
<i>Schoeniclus schoeniclus</i>	pajusirkku	VU	1
<i>Spinus spinus</i>	vihervarpunen	LC	
<i>Sylvia atricapilla</i>	mustapääkerttu	LC	
<i>Sylvia borin</i>	lehtokerttu	LC	
<i>Tetrastes bonasia</i>	pyy	VU, Dir.	1
<i>Turdus merula</i>	mustarastas	LC	
<i>Turdus philomelos</i>	laulurastas	LC	
<i>Turdus pilaris</i>	räkättirastas	LC	

Taulukko 1. Kaava-alueen ja sen lähiympäristön pesimälinnut. LC = elinvoimainen, NT = silmälläpidettävä, VU = vaarantunut, EN = erittäin uhanalainen, Dir. = EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji.

Miklinkarin niemellä pesinee haarapääskyjä, mutta koska piha-alueet rakennuksineen jätettiin maastotyön ulkopuolelle, ei tästä ole varmuutta. Viherpeipolla oli reviiri aivan kaava-alueen lähellä kesämökin pihassa. Västaräkkejä pesii kaava-alueella ainakin kolme paria ja laulava punavarpuskoiras havaittiin niemen pohjoisosassa tervalepikon pohjoispuolella. Töyhtötiainen tavattiin niemen tyven lähellä sille sopivassa pesimäympäristössä. Kaiken kaikkiaan Miklinkarin niemen pesimälinnusto koostuu kuitenkin tavallista metsä-, ranta- ja pihalinnuista, vaikka edellä mainitut lajit onkin viime

aikaisen voimakkaan taantumisensa vuoksi luokiteltu uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi.

Muusta kaava-alueesta erillisen kiinteistön linnusto on niin ikään hyvin tavanomaista. Merkittävimmät havainnot olivat kiinteistön edustan ruovikossa laulanut pajusirkku ja kiinteistölle johtavan tienristeyksen lähellä havaittu pyy. Nämäkin lajit ovat yhä yleisiä vaikkakin taantuneita.

Miklinkarin kaavoituksen linnustovaikutuksia arvioitaessa on keskeistä pohtia sitä, miten niemen maankäyttö vaikuttaa niemen ympärillä olevan saariston linnustoon. Linnuston kannalta olisi luonnollisesti parasta, mikäli Miklinkarille ei osoitettaisi uusia rakennuspaikkoja, koska se väistämättä lisäisi ainakin jossakin määrin lähialueen linnustolle aiheutuvaa häiriötä. Erityisesti niemen pohjoisrannan vielä rakentamattomat osat olisi hyvä säilyttää vastedeskin pääasiassa rakentamattomina. Sen sijaan jo rakennetuilla tonteilla tapahtuva lisärakentaminen ei häiriötä käytännössä lisäisi. Muusta kaava-alueesta erillisellä kiinteistöllä ei esiinny arvokasta linnustoa, joka kärsisi lisärakentamisesta.

6. LEPAKOT

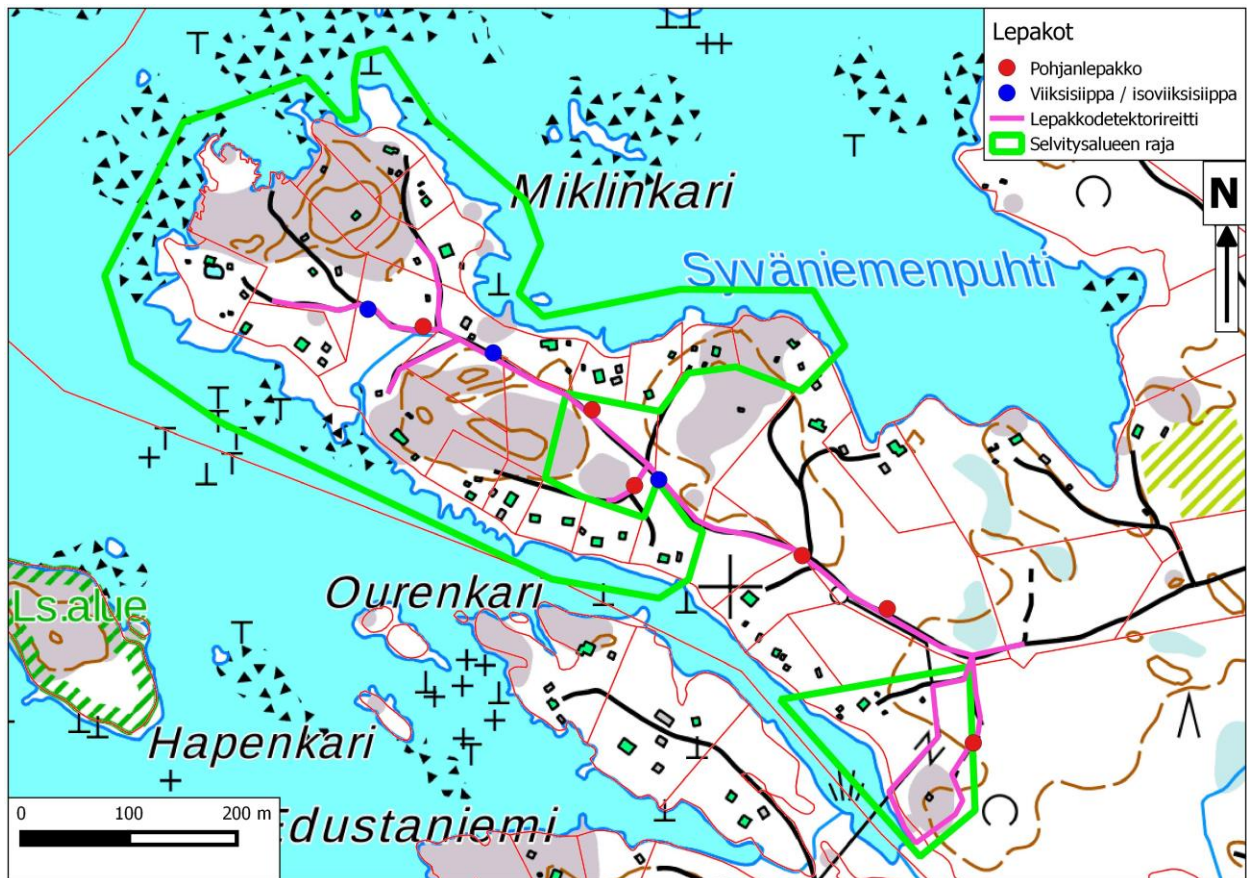
Lepakkokartoitus jakaantui kahteen osaan: detektorihavainnointiin ja lepakoille sopivien päiväpiilojen ja talvehtimispaikkojen etsintään.

Lepakkoja havainnoitiin detektorilla kolmena yönä (23.-24.6., 23.-24.7. ja 27.-28.8.2019). Sää oli kaikkina havainnointiöinä tynni tai heikkotuulinen, melko lämmin (+14 °C – 17 °C) ja puolipilvinen tai selkeä. Olosuhteet olivat siten hyvät. Havainnointi aloitettiin aikaisintaan noin puoli tuntia - tunti auringonlaskun jälkeen. Se suoritettiin kävelemällä aiemman maastotyön yhteydessä suunniteltu reitti (Kartta 4) havaintoja tehden ja merkitsemällä kaikkien havaittujen lepakkojen laji ja GPS-laitteella mitattu havaintopaikka muistiin. Lisäksi kirjattiin tieto siitä, oliko kyseessä ohilentävä vai paikalla saalistava yksilö. Lepakoille sopivia päiväpiiloja ja talvehtimispaikkoja kuten kolopuita, linnunpönttöjä ja maakellareita etsittiin muun maastotyön yhteydessä.

Detektorireitillä havaittiin suhteellisen runsaasti lepakoita (Kartta 4). Pohjanlepakoita tavattiin yhteensä kuudessa erilliseksi luokitellussa paikassa melko tasaisesti eri puolilla aluetta. Lisäksi havaittiin viiksisiippoja / isoviiksisiippoja kolmessa eri paikassa Miklinkarin niemellä. Näitä kahta toisilleen hyvin läheistä sukua olevaa lajia ei voi detektorilla erottaa toisistaan. Lepakoille sopivia päiväpiiloja ei löydetty, mutta lepakot pystyvät varmaankin hyödyntämään alueen rakennuksia. Lisäksi kesämökkien pihalla on varmaankin pikkulinnunpönttöjä, joissa lepakot voivat viettää päivänsä.

Miklinkarin ranta-asemakaava-alueella on melko paljon merkitystä lepakoiden ruokailualueena ja mahdollisesti rakennukset tarjoavat myös sopivia lisääntymiskolonioiden paikkoja. Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen arvoluokituksessa Miklinkari kuuluu luokkaan II (lepakoille tärkeät ruokailualueet). Lisäksi alueelle saattaa kertyä muuttavia lepakoita loppukesästä, vaikka tästä ei saatukaan selviä viitteitä.

Lepakoiden kannalta on suotavaa, ettei alueen maisemarakenteessa tapahdu voimakkaita muutoksia.

Kartta 4. Lepakot.

7. MUUT UHANALAISET JA HARVINAISET LAJIT

Kaava-alueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole Hertta -tietokantaan tai Laji.fi -tietokantaan talletettuja havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista. Tässäkään työssä ei edellä käsiteltyjen lintujen lisäksi tehty havaintoja kyseisistä lajeista.

Muusta kaava-alueesta erillinen kiinteistö sijaitsee kapean, ruovikkoisen merenlahdenpohjukan rannalla. Paikalla käytiin havainnoimassa kutevia viitasammakoita kahtena iltana (23.4 ja 8.5.), jolloin viitasammakon kutu oli seudulla käynnissä. Sää oli kumpanakin iltana selkeä, tyni tai heikkotuulinen ja riittävän lämmin (+8 °C). Viitasammakoita ei havaittu, vaikka paikka vaikuttaa niille sopivalta. Muualla kaava-alueella ei ole lajille sopivia kutupaikkoja.

Liito-oravan esiintymisestä kertovia merkkejä etsittiin 20.5. linnustokartoituksen jälkeen. Papanoita tai muitakaan merkkejä lajin esiintymisestä ei löydetty. Kaava-alueella ei ole liito-oraville sopivia metsiä, sillä niemen puusto on varsin mäntyvaltaista ja myös hyvin hoidettua. Haapaa ei ole käytännössä juuri lainkaan.

8. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Varsinaiselta kaava-alueelta ei löytynyt maankäytössä huomioitavia luontoarvoja, mutta alueella on jonkin verran merkitystä lepakoiden ruokailualueena. Lepakoiden kannalta on suotavaa, ettei alueen maisemarakenteessa tapahdu voimakkaita muutoksia.

Varsinaisella kaava-alueella ei tämän selvityksen maastotöiden perusteella pesi arvokasta linnustoa, mutta niemenkärjen pohjoisrannan rakentamattomat osat tarjoavat linnuille ainakin varhain keväällä ilmeisesti suhteellisen rauhallista ympäristöä. Pohjoisranta onkin linnuston kannalta kaava-alueen merkittävin osa. Lisäksi Miklinkarin koillispuolella vain noin 100 metrin päässä sijaitsevalla matalalla luodolla on naurulokkiyhdyksunta, jossa pesii mm. silkkiuikku.

Miklinkarin kaavoituksen linnustovaikutuksia arvioitaessa on keskeistä pohtia sitä, miten niemen maankäyttö vaikuttaa niemen ympärillä olevan saariston arvokkaaseen linnustoon. Linnuston kannalta olisi luonnollisesti parasta, mikäli Miklinkarille ei osoitettaisi uusia rakennuspaikkoja, koska se väistämättä lisäisi ainakin jossakin määrin lähialueen linnustolle aiheutuvaa häiriötä. Erityisesti niemen pohjoisrannan vielä rakentamattomat osat olisi hyvä säilyttää vastedeskin pääasiassa rakentamattomina. Sen sijaan jo rakennetuilla tonteilla tapahtuva lisärakentaminen ei häiriötä käytännössä lisäisi. Muusta kaava-alueesta erillisellä kiinteistöllä ei esiinny arvokasta linnustoa, joka kärsisi lisärakentamisesta.

9. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Ahola, M., Kuntze, K., Keihäs, M., Vösa, R., Tirri, I., Lindholm, T. & Alho, P. 2019. Varsinais-Suomen maakunnallisesti tärkeät lintualueet 2007-2018. Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y. 57 s.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988. Linnuston seurannan havainnointiohjeet. 2. uusittu painos. Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki. 143 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta A: 21.05.1992.
- Neuvoston direktiivi 79/409/ETY luonnonvaraisten lintujen suojelusta A:02.04.1979.

- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. Suomen ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö. S. 1-278.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. 2000. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. Suomen ympäristökeskuksen monisteita 188. Suomen ympäristökeskus. 128 s.
- Suomen lepakotieteellinen yhdistys ry 2012. Suomen lepakotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. (<https://drive.google.com/file/d/1xHsaGs8Y2HUXGugXYqXrSOAE01AzAC3S/view>).
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO -ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109, Suomen ympäristökeskus. 196 s.
- <http://vanhatpaineitutkartat.maanmittauslaitos.fi/>